

LANDAANWINNING EN BEDIJKING

Lauwerszee

Versie 27-6-2011

Onderstaand overzicht behoort tot het [project Waddenarchieven](#), dat wordt gefaciliteerd door de Waddenacademie (www.waddenacademie.knaw.nl).

Het overzicht is als volgt opgebouwd:

- Landelijke archieven
- Archieven in Noord-Holland
- Archieven in Friesland
- Archieven in Groningen

Heeft u vragen over het project of aanvullende informatie over archiefmateriaal betreffende het waddengebied, dan nodigen wij u uit om contact op te nemen met de Waddenacademie: tel. 058-2339032, e-mail: syds.wiersma@waddenacademie.knaw.nl

LANDELIJK		
NATIONAAL ARCHIEF		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
2.03.01	Ministeries voor Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk (AOK) en van Algemene Zaken (AZ): Kabinet van de Minister-President (KMP), (1924) 1942-1979 (1989)	I Periode (1924)1942-1969(1975) 3 Maatschappelijke wetenschappen 35 Openbaar bestuur 351 Bestuursuitoefening

		<p>351.79 Rijkswaterstaat</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2047-2054: Stukken betreffende de inpoldering en inrichting van gebieden, 1947-1969, 1 pak, 6 omslagen en 1 stuk <ul style="list-style-type: none"> • 2050: Lauwerszee 1947, 1958-1969 <p>7 Ruimtelijke ordening, sport, recreatie en toerisme</p> <p>711 Ruimtelijke ordening</p> <p>711.3 Ruimtelijke ordening op regionaal niveau</p> <p>711.31 Noord-Nederland, nrs. 5955-5979</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5956: Stukken betreffende de streekplannen over het Lauwerszeegebied, 1965-1970, 1 omslag <p>II Periode (1937)1970-1979(1989)</p> <p>7 Kunst, industriële vormgeving, ruimtelijke ordening, sport, recreatie en toerisme</p> <p>711 Ruimtelijke ordening</p> <p>711.31 Noord-Nederland</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10301-10302: Stukken betreffende de advisering over streekplannen door de Rijksplanologische Commissie (RPC), 1970-1972, 2 omslagen <ul style="list-style-type: none"> • 10302: Lauwerszeegebied 1970-1971
2.08.71	Afdeling Domeinen van het Ministerie van Financiën over de periode 1869-1944	<p>B Dossiers</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4701-4703, 4705: dossier 5296, Landaanwinningswerken in de Lauwerszee, 1934 – 1944
2.08.91	Afdeling Domeinen, vanaf 1958 Directie der Domeinen van het Ministerie van Financiën, 1944-1991	<p>A. Taken</p> <p>A.1. Beheer Lauwerszeegebied, nrs. 1-2</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1: Het voorbereiden van een streekplan voor het Lauwerszeegebied in het kader van de uitoefening van het domeinbeheer in het gebied, 1966-1969, 1 pak - 2: Stukken van het interdepartementaal overleg inzake het stichten van een openbaar lichaam voor het Lauwerszeegebied, alsmede het ontwerp van de "Fries-Groningse streekplannen voor het Lauwerszeegebied", 1968, 1969-1970, 1 omslag. NB: met kaart
2.16.69	Gedrukte bescheiden behorend tot de archieven van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en voorgangers en van de daaronder ressorterende	<p>III. RADEN EN COMMISSIES</p> <p>H Waterstaat</p> <ul style="list-style-type: none"> - 51: Verslag der Commissie benoemd bij beschikking van den Minister van

	diensten, 1877-1979	Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 18 juni 1896, no. 139, Afd. Waterstaat, 1e Ond.afd., tot het instellen van een onderzoek in zake de indijking der Lauwerzee in verband met eene verbeterde afstroming van boezemwater in de provinciën Friesland en Groningen, Leeuwarden, 1900
GEMEENTEARCHIEF DEN HAAG		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
0245-01	Vereeniging tot bevordering van fabrieks- en handwerksnijverheid in Nederland	- Inventaris, inleiding, verantwoording van de inventarisatie: Circulaire aan de K.v.K., hulp vragend voor inlandse industrie (3 ex.) – “Onderzoek omtrent de droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee”.
NOORD-HOLLAND		
NOORD-HOLLANDS ARCHIEF		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
18	Provinciaal Bestuur, 1851-1943	2. Archief van Gedeputeerde Staten 2.13. Waterstaat 2.13.7. Droogmaking. Indijking, nrs. 4626-4666 - 4647: Stukken betreffende de plannen tot afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, het onderzoek naar de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee en de verlening van subsidie voor dat onderzoek, alsmede stukken betreffende de afwijzing van een verzoek van het bestuur van Stad en Lande van Goiland om vergunning tot het droogmaken van een gedeelte van de Zuiderzee nabij de Huizerhaven, 1864-1900, 1 pak. NB: Zie ook inv.nr. 4664
WESTFRIES ARCHIEF (HOORN)		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud

	<p><u>Bibliotheek</u></p> <p>In de bibliotheek diverse historische publicaties over de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee (en de Lauwerszee)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 128 F29: De Zuiderzee, de Friesche Wadden en de Lauwerszee, hare bedijking en droogmaking / B.P.G. van Diggelen. - Zwolle : Tjeenk Willink, 1849 - 151 D223: Onderzoek omtrent de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee (met 15 platen), C. Lely, Leiden: Brill), - 151 E58: Vergelijking van verschillende ontwerpen tot afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee – C. Lely, Amsterdam: Zuiderzee-Vereeniging (Onderzoek omtrent de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee) – nota 8 - 151 E60: Resultaten der terreinwerkzaamheden verricht in 1889 en 1890 – C. Lely, Amsterdam: Zuiderzee-Vereeniging (Onderzoek omtrent de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee) – nota 6 - 151 E61: De afsluiting Noord-Holland-Wieringen-Friesland en de droogmakerij van het gedeelte der Zuiderzee binnen die afsluiting – C. Lely, Amsterdam: Zuiderzee-Vereeniging (Onderzoek omtrent de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee) – nota's 1, 3-5, 7 - 151 E66: Nota betreffende de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee – C. Lely, Amsterdam: Zuiderzee-Vereeniging (Onderzoek omtrent de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, de Wadden en de Lauwerszee) – nota 2
FRYSLÂN		
TRESOAR		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
2	Collectie microfiches van stukken betreffende het bestuur van Friesland, (1498) 1524-1581 (1598), waarvan de originelen in het Algemeen Rijksarchief te Brussel berusten	<p>Briefwisseling van de landvoogdessen Margaretha van Oostenrijk en Maria van Hongarije en de graaf van Hoogstraten, hoofd van Financiën, met stadhouder Toutenburg, het Hof van Friesland, alsmede met enige andere functionarissen in Friesland, vrijwel uitsluitend over Friese aangelegenheden, 1522-1542, en zonder datum. Met retroacta in afschrift, 1498, 1511, 1512, 1515, 1522-1523. Fiche: Inv.nrs. 1524-1533 – inv.nrs. 637-734</p> <ul style="list-style-type: none"> - 657: Mededeling van de stadhouder aan de landvoogdes over de bedijking van de uiterwaarden bij Kollum en waarover Karel van der Nitzen, raadshier en procureur-generaal in het Hof van Friesland, nadere berichten zal brengen, 1529.

		Fiche: Inv.nr. 1524, f.202
9-01	Provinciale Waterstaatsdienst, 1876-1964	<p>02.02. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>02.02.02. Taakuitoefening</p> <p>02.02.02.07. Toezicht op en (voorbereidingen tot) indijkingen, droogmakingen en inpolderingen, nrs. 1730-1755</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1732: Stukken betreffende plannen tot gedeeltelijke bedijking van de Lauwerszee, 1877-1928, 1 omslag - 1733: Stukken betreffende plannen tot indijking van de Lauwerszee, 1904-1908, 1 omslag - 1734-1735: Nota's en verslagen betreffende de afsluiting en droogmaking van de Lauwerszee, met index, 1951-1972 - 1736-1738: Stukken betreffende voorbereidingen tot de inpoldering van de Lauwerszee, met tekeningen, 1952-1965 - 1739: "Waarom werd de Lauwerszee niet ingelijfd?", Bijdrage tot de geschiedenis van de waterstaat van Friesland door K. Pringle, zonder jaar, concept, 1 stuk
11	Provinciaal Bestuur van Friesland, 1813-1922	<p>3. Inventaris</p> <p>3.1. Provinciale Staten</p> <p>3.1.2. Inventaris</p> <p>3.1.2.3. Bij het archief bewaarde niet-archivalia</p> <ul style="list-style-type: none"> - 619: Aantekeningen betreffende het eigendomsrecht van nieuw-aangeslibde gronden in de Lauwerszee, 1854-1867, 1 omslag <p>3.2. Gedeputeerde Staten, 1814-1918 - inleiding</p> <p>4. Inventaris</p> <p>4.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>4.2.7. Waterstaat en verkeer</p> <p>4.2.7.6. Waterstaatswerken aan of in de zee</p> <p>4.2.7.6.2. Buiten de zeevarende waterschappen</p> <p>4.2.7.6.2.6. Landaanwinning</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3497-3500: Stukken betreffende de overweging en uitvoering van plannen tot landaanwinning in de Lauwerszee en/of Waddenzee en het aanleggen van dijken van Ameland en/of Schiermonnikoog naar het vasteland van Friesland en/of Groningen, 1847-1878. Met retroacta 1845-1846, 4 pakken. NB: 1. Zie ook

		<p>kaartenverzameling nrs. 966, 968, 969, 985- 986, 989, 1181, 1183-1185, 1187, 1193, 4601, 4816- 4818; 2. Zie ook inv. nr. 9862</p> <p>12. Inventaris 12.3. Griffier der staten 12.3.2. Inventaris 12.3.2.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen 12.3.2.2.6. Waterstaat en verkeer</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9934: Stukken betreffende de indijking van de Lauwerszee, 1860, 1 omslag - 9935: Stukken betreffende de afsluiting van het Reitdiep, 1878, 1 omslag
12-01	Provinciale en Gedeputeerde Staten van Friesland, 1919-1961	<p>4. Gedeputeerde Staten van Friesland, 1919-1961 4.2. Stukken betreffende afzonderlijke onderwerpen 4.2.4. Taakuitvoering 4.2.4.08. Waterstaat (-1.79) 4.2.4.08.4. Landaanwinning, droogmaking, indijking en inpoldering</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2557: Stukken betreffende de indijking van de Nittershoekpolder in de Lauwerszee, 1926-1928, 1 omslag - 2564-2567: Stukken betreffende de afsluiting van de Lauwerszee, in numerieke volgorde geordend, 1953-1962, [1971] <p>4.2.4.13. Volksontwikkeling en -opvoeding en kerkelijke aangelegenheden (-1.85) 4.2.4.13.2. Verzamelen, bewaren en beschikbaar stellen van documenten, voorwerpen en gegevens 4.2.4.13.2.4. Tentoonstellingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3656: Stukken betreffende het verlenen van medewerking aan de tentoonstelling "Komende Kansen" over de landaanwinning in Friesland en de inpoldering van de Lauwerszee, die van 25 juni t/m 5 juli 1958 te Kollum is gehouden, 1957-1959; met tekeningen, 1 pak <p>4.2.5. Commissies ingesteld door gedeputeerde staten, 1 omslag</p> <ul style="list-style-type: none"> - --: Stukken betreffende de (Friese) Adviescommissie Lauwerszeepolder, 1955-1968. NB: Zie het archief van de Provinciale Planologische Dienst van Friesland, (1943)1946-1986
12-03	Provinciale Planologische Dienst in Friesland	Commissies en werkgroepen waarvan de secretariaten bij de provinciale planologische dienst berustten

		<p>16. Provinciale Friese Adviescommissie Lauwerszeepolder, 1955-1968</p> <ul style="list-style-type: none"> - 686-687: Stukken betreffende de Provinciale Friese Adviescommissie Lauwerszeepolder, 1955-1968, 2 omslagen
34-13	Staatscommissie belast met het instellen van een onderzoek naar de mogelijkheden tot indijking van de Lauwerzee met het oog op verbetering van de afstroming van het boezemwater in Friesland en Groningen	Diverse relevante stukken
43-01	Ontvangers der Domeinen	<p>1.2. <u>Archief van het kantoor Dokkum, 1845-1941</u></p> <p>1.2.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>1.2.2.1. Stukken betreffende vergunningen</p> <p>1.2.2.1.3. Wateren</p> <p>1.2.2.2.3.1. Waddenzee</p> <ul style="list-style-type: none"> - 208: Stukken betreffende inpolderingen aan de Friese Waddenkust en de Lauwerszeekust, 1841-1945, 1 omslag
45	Rijksarchief in Friesland	<ul style="list-style-type: none"> - 318 - Stukken betreffende het geven van advies aan Gedeputeerde Staten van Friesland en Rijkswaterstaat over de bepaling van de grens tussen Friesland en Groningen in de Waddenzee en in de Lauwerszee en over het geven van namen aan objecten in de droog te leggen Lauwerszee, 1963- 1965, 1 omslag
49-01	Rijkswaterstaat 1952-1977	<p>2. Archief van het arrondissement Leeuwarden(1944-) 1952-1956 (-1968)</p> <p>2.1. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>2.1.3. Taakuitvoering</p> <p>2.1.3.3. Landaanwinning en inpoldering</p> <ul style="list-style-type: none"> - 16: Nota van ir. J. van der Ham betreffende de landaanwinning en mogelijke inpolderingen aan de Friese noordkust, in het bijzonder de Lauwerszee, afschrift met bijlagen, 1951, 1 omslag - 17: Notulen van vergaderingen over de landaanwinning en de inpoldering van de Lauwerszee, 1951- 1954, 1 omslag - 18: Nota van rijks- en provinciale waterstaatsdiensten in Groningen en Friesland betreffende het plan tot indijking van de Lauwerszee, afschrift met bijlagen, 1952 - 19: Stukken betreffende het ontwerp voor het sluizencomplex in de afsluitdijk van de Lauwerszee, 1954, 1 omslag

		<p>3. Archief van het arrondissement Friesland-West (1952-) 1956-1977</p> <p>3.1. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>3.1.1. Organisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - 33: Stukken betreffende de toevoeging van de dienst Lauwerszeewerken aan de directie Friesland, 1971, 3 stukken <p>3.1.3. Taakuitvoering</p> <p>3.1.3.07. Lauwerszee</p> <ul style="list-style-type: none"> - 177: Stukken betreffende de te treffen voorzieningen, regelingen en inrichting na afsluiting van het Lauwerszeegebied, 1967-1969, 1 omslag <p>5. Archief van de Directie Landaanwinning (vanaf 1971 bij Directie Friesland), Dienst Lauwerszeewerken (1954) 1955-1977</p> <p>5.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>5.2.2. Taakuitvoering</p> <p>5.2.2.1. Algemeen, nrs. 442-459</p> <p>5.2.2.2. Voorbereiding, nrs. 460-492, o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 461: Nota betreffende onderzoek over de indijking van de Lauwerszee, 1955, 1 omslag - 487: Stukken betreffende overzichten van natuurverschijnselen ten behoeve van het ontwerpen van plannen tot indijking in de Lauwerszee, met bijlagen, [1962], 1 pak <p>5.2.2.3. Afsluiting, nrs. 493-549</p> <p>5.2.2.3.1. Algemeen</p> <p>5.2.2.3.2. Sluizen</p> <p>5.2.2.4. Inrichting, 550-611</p> <p>5.2.2.4.1. Algemeen</p> <p>5.2.2.4.2. Havens</p> <p>5.2.2.4.3. Polders</p> <p>5.2.2.4.3.1. Algemeen</p> <p>5.2.2.4.3.2. Marnewaard, o.a.</p>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - 589: Verslag van de bespreking met de vertegenwoordigers van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders en Oevereigenaren over verkaveling van particuliere gronden langs de Groninger oever van de Lauwerszee, 1969, 1 stuk <p>5.2.2.4.3.3. Ezumakeeg 5.2.2.4.3.4. Kollumerwaard</p> <p>5.2.2.5. Overdracht, nrs. 612-615</p>
49-02	Rijkswaterstaat in Friesland, Directie Friesland, 1952-1977	<p>2. Inventaris</p> <p>2.1. Archief van de directie Friesland (1938-) 1954-1977 (-1979)</p> <p>2.1.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>2.1.2.3. Taakuitvoering</p> <p>2.1.2.3.7. Lauwerszee en Lauwersmeergebied (LAW), nrs. 845-868</p>
233	Klooster Jerusalem of Gerkesklooster bij Augustinusga	<p>2. Archief van het klooster tot de opheffing (1580)</p> <p>2.3. Eigendommen en financiën</p> <p>2.3.1. Eigendommen</p> <p>2.3.1.1. Verkrijging</p> <ul style="list-style-type: none"> - 28: Akte van transport waarbij Tyart Heddinghe en het klooster landen binnen- en buitendijks ruilen, 1483, 1 charter. NB: reg. nr. 36 - 29: Akte van transport waarbij Elke Taddema en het klooster landen binnen- en buitendijks ruilen, 1483, 1 charter. NB: reg. nr. 37 <p>2.3.1.2. Beheer</p> <ul style="list-style-type: none"> - 55: Akte van overeenkomst tussen het klooster en de geërfden van de buitendijk van Kollum en Buitenpost betreffende de aanleg van een dijk met sluis, 1453, 1 charter. NB: reg. nr. 14 - 56: Brief van Frederik Schenk van Tautenburch, keizerlijk raadsheer, aan de abt houdende mededelingen betreffende in te dijken landen, 1527, 1 stuk. NB: reg. nr. 128. Zie ook rubriek Verhouding tot de wereldlijke overheid - 57: Stukken betreffende de voorgenomen bedijking van de landen buiten de Kollumerdijk door Gerkesklooster, het klooster Aduard en Graettye Kammynga, 1529, 1530, 2 charters en 1 stuk. NB: reg. nrs. 136, 141. Zie ook rubriek Verhouding tot de wereldlijke overheid
Nog niet geplaatst	Rijkswaterstaat in Friesland van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat	<p>1 Directie Friesland van de Rijkswaterstaat</p> <p>2 Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p>

	(1946) 1978 - 1993	<p>2.2 Taakuitvoering</p> <p>2.2.07 Lauwerszee en Lauwersmeergebied</p> <ul style="list-style-type: none"> - 238: Vergaderstukken van de Werkgroep Inrichting Lauwerszee (WIL), 1977 – 1987, 1 omslag - 239-242: Vergaderstukken van de Rijkswerkgroep Lauwerszeegebied, 1977 – 1990, 4 pakken. N.B. Secretariaatsarchief. Zie voor tekeningen inv.nr. 1009, 1010, 1012, 1013 - 243: Werkgroep Reglementering Scheepvaart Lauwerszee, 1980 – 1981, 1 pak - 244: Het voorbereiden van een Koninklijk Besluit inzake de overdracht van gemalen en waterlopen in de Kollumerwaard aan het waterschap Lits en Lauwers, 1993, 1 omslag
WETTERSKIP FRYSLÂN (IN DEPOT BIJ TRESOAR)		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
372 Voorgangers weterskip Fryslân	02. Contributie Zeedijken Contributie Oostdongeradeel, 1719-1963, financiën e.a.	<ul style="list-style-type: none"> - 415-424: Begrotingen van inkomsten en uitgaven met betrekking tot de landaanwinningswerken, 1954 – 1963, 2 omslagen en 8 katernen - 526-534: Rekeningen van ontvangsten en uitgaven met betrekking tot de landaanwinningswerken, 1954 – 1962, 9 katernen
	04. Anjumer- en Lioessenserpolder, 1774-1962, waterstaat	<p>Landaanwinning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 439: Kaarten van de buitendijkse gronden en landaanwinningen van het waterschap en die van de Contributie Zeedijken Oostdongeradeel, opgemaakt in verband met gezamenlijk te verrichten landaanwinningswerken, 1944, 1945, [ca. 1950] en 1951, 1 portefeuille en 4 bladen
GEMEENTE KOLLUMERLAND		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
01 Overheidsar chieven	09.32 Gemeentebestuur, 1919-1979, arbeid	<p>1246-1259: Objecten voor aanvullende werkgelegenheid, 1919-1978, 14 omslagen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Landaanwinningswerken, 1926-1945, 1 omslag
	09.25 Gemeentebestuur, 1919-1979, waterstaat	- 1073: Stukken betreffende de Stichting Landaanwinningsbelangen Noord-Oost Friesland, 1952-1963, 1 omslag.

		- 1074: Statuten en liquidatie van de Noordfrieze Stichting Wad en Land, 1971-1978, (= Doorstart van de Stichting Landaanwinningsaangelegenheden Noord-Oost Friesland), 1 omslag
STREEKARCHIVARIAAT NOORDOOST-FRIESLAND		
GEMEENTE DONGERADEEL		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
214	Documentatie Lauwersmeerpolder	Dit archief is nog niet geïventariseerd
387	Collectie Lauwerszee, 1956 - 1967	<u>Plaatsingslijst</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rapporten van de Directie Landaanwinning Lauwerszeewerken te Leeuwarden betreffende de afsluiting van de Lauwerszee, 1957 – 1961, 1 pak 2. Rapport met bijlagen van de Directie Lauwerszeewerken betreffende de 'Technische (waterbouwkundige) eigenschappen van het bodemmateriaal in en bij de Lauwerszee, 1959, 1 pak 3. Nota inzake de afsluiting en inpoldering van de Lauwerszee van de minister van Verkeer en waterstaat aan de Tweede Kamer met verslag van de behandeling, 1960, 1 omslag 4. Driemaandelijke- en halfjaarlijkse mededelingen betreffende de werkzaamheden voor de afsluiting en droogmaking van de Lauwerszee, door de directie Lauwerszeewerken te Leeuwarden, nrs. 1 – 13, 1951 – 1959, 1 pak 5. Driemaandelijke Berichten Deltawerken, door het ministerie van Verkeer en Waterstaat, 1957 – 1967, 1 pak. NB1: Aanwezig zijn de nrs. 1, 16-17, 19, 21-23, 25-28, 30, 32-33, 35, 37, 39, 41. NB2. In de uitgaven ook artikelen betreffende 'de werken tot indijking van de Lauwerszee'
GRONINGEN		
GRONINGER ARCHIEVEN		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
	Bibliotheek RAG (F)	- 1451: De betekenis van de inpoldering van de Lauwerszee voor de daaraan grenzende Groninger oevereigenaren/ F. Kruiger. - 1977
77	Ambtenaren van de Waterstaat (1802-1849)	- ?: Kaart van een gedeelte van de Fries-Groningse kust met de daarvoor gelegen eilanden, aanwijzende een project E. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer te Wehe tot indijking van de Lauwerszee en een gedeelte van de Waddenzee door

		het leggen van dijken van Paesens over Schiermonnikoog, Bosch en Rottum naar Oudeschip, z.j. ca. 1846
80	Rijkswaterstaat, Directie Landaanwinning, Dienst Landaanwinningswerken in Groningen (1926-1952 (1953))	<p>2.1. Archief van de afdeling landaanwinning van de directie der registratie en domeinen te Leeuwarden</p> <p>2.1.2. Landaanwinning in Friesland, nrs. 17-57</p> <p>2.1.2.5. Lauwerszee, nrs. 43-50</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45: Maandrapporten, jan. 1935, juli 1935-okt. 1935, 1937-1945, 1 pak. NB: De rapporten over 1935 betreffen ook de Groningse kust <p>2.2. Archief van de dienst landaanwinningswerken in Groningen</p> <p>2.2.4. Taakuitvoering, nrs. 167-197</p> <ul style="list-style-type: none"> - 191: Stukken betreffende het onderzoek naar de bodemkundige gesteldheid van de in te polderen gronden in de Lauwerszee, 1950-1952, 5 stukken
550	Familie Louwes, e.a., 1779-1978	- 55: De Zuiderzee, de Friesche Wadden en de Lauwerszee: hare bedijking en droogmaking, B.P.G. van Diggelen, Zwolle, 1849 (311 pp, bevat 2 kaarten)
1099	Inventaris van het archief van Gedeputeerde Staten van Groningen (1814-1941 (1987))	- 7826: rapport van een Statencommissie over de indijking en drooglegging van de Lauwerszee en een gedeelte van de Wadden, 1850
1347	Opzichter Stadspolder- en kwelderlanden (later Gemeentelijk Landbouwbedrijf) bij de Dollard, 1825 - 1986	<p>5. Landaanwinning/verbetering, nrs. 237-270</p> <p>NB: De stadsbezittingen bij de Lauwerszee ontstonden in de 19e eeuw door inpolderingen vanuit het zogenaamd 'Eiland', gelegen in de uitmonding van het Reitdiep in de Lauwerszee. Het Eiland was al in het bezit van de stad. Op deze wijze ontstond de Ruigezandsterpolder ter grootte van ruim 400 ha. In deze polder bevonden zich 8 boerderijen die verpacht waren. De stad exploiteerde daar dus geen eigen landbouwbedrijf zoals bij Ter Apel en bij de Dollard. De pachten leverden echter maar een laag rendement op. De gemeenteraad van Groningen besloot dan ook in 1985 de 8 boerenplaatsen te verkopen aan de toenmalige pachters.</p>
1776	Provinciaal Bestuur van Groningen (1824-) (1942-1976) (-1987)	<p>1 Verzorgingstaken. belangenbehartiging</p> <p>1.792 Overstroming. Landaanwinning. Droogmaking. Indijking. Inpoldering. Ontpoldering</p> <p>Diverse stukken over landaanwinningswerken in de Dollard, bedijken kweldergronden achter Uithuizen en Uithuizermeeden, afsluiting Lauwerszee, nrs. 4555-4641, o.a.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - 4584: Afsluiting Lauwerszee; Bestemming gronden; Algemeen, 1955-1970, 1 map. NB: "-Vestiging militair oefenterrein -Bespreking met voorzitter vaste commissie rijksdienst nationale plan -Bespreking met vaste commissie rijksdienst nationale plan -Vragen statenleden S.J.Redmeijer en A.van Bolhuis inz. bestemming voor militair oefenterrein -Opschorting betaling eerste termijn provinciale bijdrage in de kosten Lauwerszee-afsluiting -Aankoop en verkrijging gronden; delimitatiecontract -Bemiddeling bij grondaankoop van oevereigenaren -Discussie in prov.staten 1963, 1964 en 1965 -Werkgroep streek- en/of bestemmingsplannen -Brief contact-cie. voor natuur- en landschapsbescherming betr. bouw elektrische centrale -Rapport Rijksplanologische Dienst over de inrichting van de Lauwerszee -Circulaire van de Werkgroep Milieu-hygiëne betr. bestemming ged. der Waddenzee tot militair oefenterrein"
1997	Rijkswaterstaat in Groningen	<p>Diverse stukken, b.v. betreffende gemeentelijke indeling in Lauwerszee en Waddengebied (1956), voorbereiding provinciegrens Groningen-Friesland in Lauwerszee en Waddengebied (1963)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 858: op de Friese Wadden en in de Lauwerszee, 1960-1965
2521	Rijkswaterstaat Directie Groningen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (1833) 1981-1993	<p>II Dienstkringen</p> <p>1 Dienstkring Baflo</p> <p>1.1 Stukken betreffende bijzondere onderwerpen</p> <p>1.1.2 Taakuitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> - 453-459: Jaarverslagen over de landaanwinningswerken in de Lauwerszee opgemaakt door de landmeter, belast met de uitvoering van landaanwinningswerken in Friesland, 1938 – 1944, 7 delen. N.B. Hier opgenomen omdat het aangetroffen is in het archief van de Dienstkring Baflo
WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST		
Toegangsnr.	Archieven	Inhoud
	Waterschap Hunsingo 1856-1955	<ul style="list-style-type: none"> - 487: Akte van transport door de Nederduitsch Hervormde Gemeente te Vierhuizen en mej. H.W.S. Mansholt aan het waterschap Hunsingo van gedeelten dijk en kwelder met aanwas en slikken ten behoeve van de bedijking van de Kerkvoogdijpolder, 1926 - Rechter Reitdiepsdijk en zeedijken: bedijking van de Kerkvoogdijpolder en landaanwinningswerken in de Lauwerszee - 908-937: Stukken betreffende Rechter Reitdiepsdijk en zeedijken: bedijking van

		<p>de Kerkvoogdijpolder en landaanwinningswerken in de Lauwerszee</p> <ul style="list-style-type: none">- 938: Stukken betreffende de uitvoering door het waterschap van landaanwinningswerken in de Lauwerszee ten westen van de Kerkvoogdijpolder, 1928-1948, 1 pak- 1039: Financieel overzicht van de werken (graven van tochten en maren alsmede landaanwinning in de Lauwerszee) uitgevoerd met rijkssubsidie van 1932 tot 1935, 1935, 1 stuk
--	--	---